

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дегтярьова Артема Віталійовича на тему: «Механізми реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва», представлені на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами

В умовах інтеграції України до європейського співтовариства та трансформації системи публічного управління постає питання інтенсивної інноваційної діяльності, ефективної організації процесу досліджень і розробок, нововведень, активізації інвестиційного процесу. В якості одного із ключових пріоритетів економічної системи розглядається підприємництво, що зумовлюється його важливим значенням для забезпечення соціально-економічної стабільності в державі та виробничої ефективності.

Головним напрямом стимулювання економічного зростання суб'єктів підприємництва є інноваційний розвиток, який передбачає використання принципово нових прогресивних технологій, перехід до випуску високотехнологічної продукції та розробку механізмів реалізації управлінських рішень в інноваційній діяльності. Для зміцнення своїх позицій на ринку та ефективної інноваційної діяльності підприємницькі структури змушені шукати нові джерела й форми інвестування та формувати дієву систему заходів щодо їхньої фінансово-кредитної підтримки. Водночас в умовах децентралізації державної влади в Україні збільшується роль регіонів, місцеві органи влади перетворюються на дієздатні суб'єкти реалізації державної інноваційної політики.

Теоретичною основою дослідження є наукові праці зарубіжних і вітчизняних вчених щодо основ державного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва: В. Бакуменка, В. Гусєва, Я. Жаліло, М. Корецького, Д. Грицишена, В. Маргасової, Л. Приходченко, Н. Ткаленко, Л. Федулової, К. Шапошникова, Т. Шестаковської та ін.

Але сьогодні ні вітчизняна, ні зарубіжна теорія ще не дає достатніх відповідей щодо конкретних механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва. Актуальність цих проблем, їх недостатня теоретико-методологічна розробка обумовили вибір теми, мету та постановку завдань дослідження, логіку і спрямованість дисертаційної роботи, її практичну значущість.

Дослідження проведено в рамках науково-дослідної роботи Національного університету «Чернігівська політехніка», зокрема, є складовою науково-дослідних тем кафедри публічного управління та менеджменту організацій, а саме: «Розробка науково-прикладних засад реалізації державної політики розвитку підприємництва в умовах децентралізації влади» (№ державної реєстрації 0120U101816), «Публічне управління та децентралізація влади» (№ державної реєстрації 0120U101815) під час виконання яких автором здійснена оцінка механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва з метою виявлення основних тенденцій.

2. Мета і задачі дослідження

Мета дисертаційного дослідження полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва та розробці практичних рекомендацій щодо забезпечення їх ефективного функціонування. Досягнення цієї мети зумовило необхідність постановки та розв'язання комплексу завдань дисертаційного дослідження:

- поглиблення теоретико-методологічні основ формування механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва;

- розкриття сутності підприємницької діяльності та її ролі в економічному розвитку країни;
- оцінка сучасного стану та особливостей функціонування організаційного, правового та фінансового механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва;
- аналіз сучасних тенденцій розвитку інноваційної діяльності та функціонування сектору підприємництва;
- розробка системи стратегічного публічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва як основи державної політики;
- узагальнення зарубіжного досвіду впровадження політики державної підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва та обґрунтування можливості його застосування у вітчизняній практиці публічного управління;
- розробка пропозицій удосконалення механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва;
- розробка комплексного механізму реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва на засадах стратегічного управління.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна

Дисертаційна робота виконана здобувачем особисто, містить наукові положення та нові наукові результати, що характеризуються як науково значимі з огляду на актуальні вимоги теорії та практики за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку теоретико-методичних основи та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва.

Найсуттєвішими теоретичними і практичними результатами, які характеризують наукову новизну дослідження та особистий внесок дисертанта, є наступні:

удосконалено:

– науково-концептуальні підходи до розробки комплексного механізму реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, що являє собою складну ієрархічну систему, взаємодія елементів якої (органів публічної влади, суб'єктів господарювання, важелів, цілей, завдань, інструментів) відбувається на засадах самоорганізації та є передумовою для впровадження стратегічних напрямів забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку; застосування синергетичного підходу як методологічного базису в процесі формування та реалізації комплексного механізму має визначити та врахувати в подальших стратегічних документах співвідношення інтересів публічного управління та суб'єктів підприємництва, а також дослідити взаємодію органів місцевої влади та суб'єктів малого бізнесу за умов децентралізації. Запропонований механізм може бути використаний органами публічної влади на всіх рівнях управління і напрямку сприяння інноваційно-інвестиційному розвитку підприємництва;

– теоретико-методичні рекомендації з розробки системи стратегічного публічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва, що розглядається як відкрите формування, інтегровано в єдиний національний простір державної політики підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва; впровадження системи стратегічного публічного управління сприятиме узгодженню цілей взаємопов'язаних суб'єктів підприємництва та публічного управління на регіональному та місцевому рівнях, забезпечить інноваційний розвиток підприємств;

– вихідні положення щодо розробки з розробки Стратегії координації інноваційно-інвестиційного розвитку малого бізнесу, пріоритетними напрямами якої є управління ефективністю програм з інноваційно-інвестиційного розвитку малого бізнесу, реалізація проєктів державно-приватного партнерства в пріоритетних напрямках діяльності, підвищення рівня інформованості суб'єктів господарювання про перспективні заходи та інструменти державної підтримки

набуло подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат теорії публічного управління у частині управління інноваційно-інвестиційним розвитком, а саме – впровадження в науковий обіг і трактування змісту понять «інноваційно-інвестиційний розвиток підприємництва», «політика державної підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва», «комплексний механізм реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства», «система стратегічного публічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства», що сприяло побудові логіки наукової обґрунтованості умовиводів щодо закономірних та істотних особливостей процесів формування механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства;

– наукові засади проведення моніторингу інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства, який пропонується розглядати як систему інформаційно-аналітичних інструментів, які за умови комплексного застосування дають змогу спостерігати динаміку інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, виявляти та попереджати перешкоди його розвитку на основі вдосконалення підходів і інструментів державного регулювання; реалізація моніторингу передбачає виокремлення груп підприємств малого та середнього бізнесу залежно від специфіки інноваційно-інвестиційної діяльності та наявного потенціалу для її здійснення, що в подальшому надасть можливість постійного комплексного оцінювання тенденцій інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання малого підприємства та стану динаміки даного сектора економіки, виявляти причини відхилень та своєчасно розробляти напрямки протидії несприятливим загрозам на основі інструментів державної політики;

- перспективні напрями реформування існуючих механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства на основі врахування передового досвіду інших країн та засад децентралізації, що передбачають: координацію комунікативної взаємодії між представниками

бізнесу та органами виконавчої влади і місцевого самоврядування, розвиток інноваційної інфраструктури, розвиток системи підготовки кадрів для органів публічної влади з управління проектами та інвестиціями, впровадження системи моніторингу інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва з метою розробки пріоритетних напрямів державної підтримки, удосконалення правового регулювання об'єктів інноваційної інфраструктури, врахування у нормативно-правових документах галузевої специфіки суб'єктів підприємництва, удосконалення нормативно-правового забезпечення взаємодії представників публічної влади та бізнесу на засадах відносин партнерства.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій, які виносяться на захист, забезпечується використанням синтезу сучасних наукових розробок вітчизняних та зарубіжних вчених з питань удосконалення механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва. У процесі дослідження використовувалася сукупність принципів, підходів, загальнотеоретичних, спеціальних та міждисциплінарних методів наукового пізнання. Вирішення комплексу поставлених завдань, правильний вибір методів дослідження, достатня теоретична база забезпечили наукову обґрунтованість положень, висновків та рекомендацій проведеного дослідження.

Достовірність досліджень та отриманих результатів обумовлюється належною інформаційною базою: законодавчі та нормативно-правові акти, статистико-економічні матеріали та звіти Державної служби статистики України, інформаційно-аналітичні матеріали Національного агентства України з питань державної служби, наукові статті та монографії вітчизняних і зарубіжних вчених, результати власних спостережень автора.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Дегтярьова А.В. полягає в тому, що основні концептуальні та методичні положення, узагальнення і висновки, зроблені автором, доведені до рівня конкретних методик і практичних рекомендацій щодо удосконалення

механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва.

У дисертації автором:

на теоретичному рівні:

– розширено наукові підходи до трактування понять «інноваційно-інвестиційний розвиток підприємництва», «політика державної підтримки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва», «комплексний механізм реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва», «система стратегічного публічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва»;

– систематизовано принципи стратегічного публічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва;

– удосконалено вихідні положення щодо реалізації комплексного механізму реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва на основі системно-синергетичного підходу;

- удосконалено наукові засади проведення моніторингу інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємництва;

– розроблено систему стратегічного публічного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва;

на практичному рівні:

– здійснено аналіз сучасного стану та особливостей функціонування організаційного, правового, фінансового механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва;

– охарактеризовано сучасний стан та особливості інноваційного розвитку підприємницького сектора економіки;

– узагальнено зарубіжний досвід впровадження механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва та визначено можливості їх впровадження у вітчизняну практику;

– розроблено пропозиції удосконалення механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва.

Отримані теоретичні та практичні результати проведеного А.В.Дегтярьовим дослідження підтверджені відповідними довідками апробаційного характеру, що засвідчують впровадження наукових результатів у діяльність:

- Чернігівської районної ради Чернігівської області при розробці заходів щодо інноваційного розвитку підприємств малого бізнесу (довідка про впровадження № 02-04/865 від 14.09.2020р.);

- Виконавчого комітету Чернігівської міської ради при обґрунтуванні методичних, організаційних та соціально-економічних засад довгострокового розвитку сфери малого бізнесу м. Чернігова (довідка про впровадження № 863/1-04 від 12.08.2021 р.);

- Агенції регіонального розвитку Чернігівської області при розробці заходів щодо результативності використання інструментів регулювання інноваційної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу (№08-02/101 від 16.08.2021 р.);

- Національного університету «Чернігівська політехніка» для навчально-методичного забезпечення дисциплін «Основи муніципального менеджменту» та «Державна економічна політика» кафедри публічного управління та менеджменту організацій, а також при формуванні тематики випускних робіт (довідка № 202/08-693-1 від 14.05.2021 р.) .

6. Апробація результатів дослідження

Основні положення, результати та висновки дисертаційної роботи обговорювалися на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях: XI Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки – 2021: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства» (25-26 березня 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Ефективні рішення в економіці, фінансах та управлінні» (Одеса, 5 лютого 2021 р.); X Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Юність науки-2020:

соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства» (23-24 квітня 2020 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасна парадигма публічного управління» 12 листопада 2020 р., м. Львів; IV регіональній науковій конференції «Європейський вимір публічного управління» (18 грудня 2020 р.); VIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених "Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські, правові та соціокультурні аспекти" (17 грудня 2019 р.).

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора

Аналіз кількості наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації та особистого внеску здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих та зарахованих за темою дисертації, засвідчив, що результати дослідження, які викладені в дисертаційній роботі, отримані автором самостійно та повною мірою відображені в публікаціях, доповідалися і обговорювалися на науково-практичних конференціях.

Основні результати дисертаційної роботи опубліковано автором самостійно у 11 наукових працях, серед них: 3 статті у наукових фахових виданнях України, 2 статті у зарубіжних наукових періодичних виданнях, 6 праць апробаційного характеру. 3 них відповідають вимогам п. 11 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167 – 5 публікацій. Загальний обсяг публікацій, що належить автору, становить 3,89 друк. арк.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях та виданнях, внесених до наукометричних баз даних:

1. Косач І.А., Дегтярьов А.В.. Розвиток державно-приватного партнерства в умовах децентралізації влади в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020 р. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1589> [Міжнародні наукометричні бази: Google Scholar, Index Copernicus, фахове видання] (0,8 друк. арк.). *Особистий внесок автора: проаналізовано теоретичні аспекти та етапи розвитку державно-приватного партнерства (0,5 друк.арк.)*

2. Дегтярьов А.В. Державна політика стратегічного розвитку малого бізнесу в умовах децентралізації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020 р. №7. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1721> [Міжнародні наукометричні бази: Google Scholar, Index Copernicus, фахове видання] (0,85 друк. арк.).

3. Косач І.А., Дегтярьов А.В. Програмні інструменти державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва. *Наукові перспективи*. 2021. №8(14). с. 41-50. [Міжнародні наукометричні бази: Google Scholar, Index Copernicus, Research Bible, фахове видання] (0,7 друк.арк.) *Особистий внесок автора: запропоновано та обґрунтовано напрямки удосконалення використання програмно-цільового підходу (0,5 друк.арк.)*

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав:

4. Degtiarov, A. The mechanism of state support for small business development: synergetic aspects. *Three Seas Economic Journal*. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2021. Volume 2. Number 2. P.21-26. [Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus; Directory of Open Access Journals (DOAJ); Research Papers in Economics (RePEc); Google Scholar] (0,65 друк.арк.).

5. **Дегтярьов А.В.** Державне регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку малого бізнесу на засадах стратегічного управління. *Věda a perspektivy*. 2021. Vol.2. p. 30-38. [Міжнародні наукометричні бази: Index Copernicus; Google Scholar] (0,67 друк.арк.).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

6. **Дегтярьов А.В.** Децентралізація влади: європейський досвід *Юність науки – 2021: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства*: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 25-26 березня 2021 р.) : у 2-х ч. Чернігів: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. Ч. 1: С. 327-328 (0,12 друк.арк.).

7. **Дегтярьов А.В.** Забезпечення інноваційного розвитку підприємництва в системі публічного управління. *Ефективні рішення в економіці, фінансах та управлінні*: матеріали Міжнародної науково практичної конференції (Одеса, 5 лютого 2021 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2021. С. 169 – 171. (0,15 друк.арк.).

8. **Дегтярьов А.В.** Державне регулювання розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. *Юність науки – 2020: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства*: збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 23-24 квітня 2020 р.). Чернігів: ЧНТУ, 2020. С.231-232. (0,1 друк.арк.).

9. **Дегтярьов А.В.** Державна політика підтримки малого бізнесу в контексті стратегічного управління. *Сучасна парадигма публічного управління*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 12 листопада 2020 р) / За наук. ред. к.е.н., доцента Стасишина А.В. Львів, 2020. С.457-459 (0,1 друк.арк.).

10. **Дегтярьов А.В.** Демократизація як основа реформування системи публічного управління. *Європейський вимір публічного управління*: матеріали IV

регіональної наукової конференції; 18.12.2020 р., м. Чернігів / за заг. ред. Руденко О.М., Михайловської О.В. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2020. С. 15-17 (0,15 друк.арк.)

11. Косач І.А., Дегтярьов А.В. Проектний підхід в управлінні розвитком малого підприємництва. *Інноваційний розвиток інформаційного суспільства: економіко-управлінські, правові та соціокультурні аспекти*: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених (м. Чернігів, 17 грудня 2019 р.). Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2019.- с. 466-467. (0,15 друк. арк.). *Особистий внесок автора: обґрунтовано доцільність використання проектного підходу в управлінні розвитком малого підприємництва (0,1 друк.арк.)*.

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Дегтярьова Артема Віталійовича на тему: «Механізми реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо удосконалення механізмів реалізації державної політики інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва. Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях.

У публікаціях Дегтярьова А.В. відображені всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає поставленій меті, наукові завдання реалізовані повною мірою. Дисертаційна робота написана науковою мовою, відзначається логічною структурною побудовою, базується на отриманих автором науково обґрунтованих результатах, які містять елементи наукової новизни.

Беручи до уваги новизну, актуальність, науково-практичну цінність отриманих результатів дисертаційна робота Дегтярьова Артема Віталійовича відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами та доповненнями від 3 квітня 2019 року № 283), п. 9, 10, 11, 12 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р. зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 979 від 21.10.2020 та № 608 від 09.06.2021.

Дисертаційна робота Дегтярьова Артема Віталійовича може бути рекомендована до подання у разову Спеціалізовану вчену раду.

Рецензент:

Проректор з наукової роботи
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
доктор економічних наук, професор

В.Г. Маргасова

Рецензент:

Директор Навчально - наукового інституту
менеджменту, харчових технологій та торгівлі
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
доктор економічних наук, професор

Н.В. Ткаленко

Підпис Маргасової В.Г., Ткаченко Н.В.
засвідчую
пробитий факт
відділу кадрів Вашою Ю.М. Б. Івац
«15» 09 2021 р.